

การบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

Risk management of budget management at Benjamarachalai School under the Royal
Patronage of His Majesty the King in
the Secondary Education Service Area Office Bangkok 1

(Received: August 6,2024 ; Revised: September 9,2024 ; Accepted: September 11,2024)

ปาริชาติ ธรรมสุวรรณ¹ ธดา สิทธิธาดา²

Parichart Thamsuwan¹ Thada Siththada²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณ และนำเสนอแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และ ครูผู้สอน โรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 80 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มี 6 ด้าน ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้าน-ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กรตามลำดับ

คำสำคัญ : การบริหารความเสี่ยง การบริหารงานงบประมาณ โรงเรียน

Abstract

This research was survey research. The objectives were 1) to study the level of risk management in budget administration and to present the risk management guidelines in budget administration of Benjamarachalai School under the Royal Patronage, Office of the Secondary Education Service Area, Bangkok Area 1, which has a sample group of directors, deputy directors, and teachers of Benjamarachalai School under the Royal Patronage, Office of the Secondary Education Service Area, Bangkok Area 1, academic year 2023, totaling 80 people. The research instruments are questionnaires and interview forms, which are obtained by purposive selection. The statistics used for data analysis are percentage, mean, and standard deviation. For qualitative data, content analysis was used.

The research results found that 1) The level of risk management in budget administration of Benjamarachalai School under the Royal Patronage, Office of the Secondary Education Service Area, Bangkok Area 1, was at a high level. 2) The guidelines for risk management in budget administration of Benjamarachalai School under the Royal Patronage, Office of the Secondary Education Service Area, Bangkok Area 1, consisted of

¹ นักศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Corresponding author: s64561802029@ssru.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

6 aspects, namely, strategic risk, operational risk, compliance risk, information technology risk, and organizational credibility risk, respectively.

Keywords: Risk Management, Budget Management, School

บทนำ

จากการศึกษายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การเชื่อมโยง ประเด็นการพัฒนาตามที่กำหนดตามกรอบการบริหารราชการแผ่นดิน และการที่ประเทศไทยจะบรรลุเป้าหมายอนาคตภาครัฐเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทาง นโยบาย และทิศทางในระยะยาวที่กำหนดไว้นั้น ระบบบริหารจัดการภาครัฐจะต้องสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การพัฒนาอย่างมีบูรณาการ มีความต่อเนื่อง เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล เปิดโอกาสให้ทุก ๆ ภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการ สาธารณะ ตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงาน ภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ตลอดจนดำเนินการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคมได้อย่าง เหมาะสม เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาค ส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการ ของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส การพัฒนาประเทศด้านมิติของการบริหารภาครัฐ ด้านความโปร่งใส ระบบการเงินการคลังของประเทศ มีการสนับสนุนตามเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ ระบบงบประมาณแผ่นดินต้องสอดคล้องกับแผนเชิง ยุทธศาสตร์ แผนตามภารกิจ และแผนระดับพื้นที่ มีการรักษาวินัยการเงินการคลังภายใต้กรอบความ ยั่งยืนทางการเงินการคลัง การพัฒนาระบบและ วิธีการงบประมาณให้มีความคล่องตัวยืดหยุ่นกับ สถานการณ์การใช้จ่ายงบประมาณโปร่งใสเป็นไป ตามเป้าหมายในระยะยาวที่กำหนด¹ และสอดคล้อง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นความ ยั่งยืนทางการเงินการคลัง และการบริหารงบประมาณของ รัฐ²

กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและ หลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับ

หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561 และหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐาน และหลักเกณฑ์ ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับ หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562³ และกรอบ COSO 2013⁴ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในองค์กร ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงที่ เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงาน และการนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสม หรือไม่สอดคล้อง กับปัจจัยภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก อัน ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานตามพันธกิจ เงินกองทุน หรือการดำรงอยู่ขององค์กร ความเสี่ยง ด้านปฏิบัติการ ความเสี่ยงจากการขาดการกำกับ ดูแลกิจการที่ดี ขาดธรรมาภิบาลในองค์กร หรือการ ควบคุมภายในที่ดีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ ปฏิบัติงานภายใน บุคลากรระบบงาน หรือเหตุการณ์ ภายนอก และส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานตาม พันธกิจ ความเสี่ยงทางการเงิน ความเสี่ยงที่ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการบริหารจัดการเงิน/ งบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ เช่น การตัดสินใจใช้เงินเพื่อการลงทุนในโครงการ/ แผนงาน/กิจกรรมใหม่ การตัดสินใจจ่ายค่าตอบแทน พิเศษ การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของการใช้เงินเพื่อ การ ลงทุนในโครงการ/แผนงาน/กิจกรรมต่าง ๆ หรือการนำเงินงบประมาณที่เหลือจากโครงการหนึ่ง ไปใช้ในอีกโครงการ/แผนงาน/กิจกรรมหนึ่ง หรือไป ลงทุนในโครงการ/แผนงาน/กิจกรรมใหม่ ความเสี่ยง ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับของ องค์กร คือ โอกาสที่องค์กรไม่ทำ ตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งจะมีผลต่อ การถูกฟ้องร้องหรือร้องเรียน ความเสี่ยงด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ความเป็นไปได้ที่จะเกิด เหตุการณ์ที่คาดหวังหรือไม่คาดหวัง อันเนื่องมาจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ โดยมีผลกระทบถึงระบบงาน และการปฏิบัติงานซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อ การดำเนินงานตามพันธกิจ⁵

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545⁶ กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากองค์กรที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544⁷ และ ตามองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหารจะต้องจัดให้มีในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน โดยการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุและการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยงหรือการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในการควบคุมและลดความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาด้านงบประมาณเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการบริหารงานด้านการศึกษาซึ่งประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านนโยบาย ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านทรัพยากรมนุษย์ ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี เป็นต้น การบริหารความเสี่ยงเป็นการบริหารงานแต่ละด้านให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีองค์กรที่ประสบกับความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ จึงต้องมีการวางแผนเพื่อลดและหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประสิทธิผลและทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานลดลง องค์กรหรือสถานศึกษาต้องรักษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการจัดการศึกษา และการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการนำปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร มาวิเคราะห์ เพื่อจัดทำแผนการป้องกันความเสี่ยง มีมาตรการ

ป้องกัน เครื่องมือในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างเป็นระบบการบริหารความเสี่ยงมีการกำหนดขั้นตอนบริหารความเสี่ยงไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) 2) การระบุความเสี่ยง เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Identification) 3) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) 4) การจัดการและการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Response) และ 5) การรายงาน และ ติดตาม ผล (Reporting and Monitoring) ความเสี่ยงของสถานศึกษา ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์/ยุทธศาสตร์ ความเสี่ยงด้านกฎระเบียบข้อบังคับ ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี/การสื่อสาร ความเสี่ยงด้านทรัพยากรมนุษย์ ความเสี่ยงด้านความมั่นคง/ความมีเสถียรภาพทางการศึกษา ความเสี่ยงด้านการทุจริตและความเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อม⁸

โรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กำหนด ขอบข่ายและภารกิจเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จัดการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายในด้านการบริหาร ความเสี่ยงในสถานศึกษา ด้านการบริหาร งบประมาณของสถานศึกษา จำเป็นต้องมีแนวทางใน การดำเนินงานที่ชัดเจน มีแบบแผนการควบคุมและลดความเสี่ยงการใช้จ่ายด้านงบประมาณของสถานศึกษา

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสิ่งที่ควรพัฒนาที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษากับ การบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงาน งบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณ

ของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริม ป้องกัน ความเสี่ยงด้านงบประมาณของ โรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยง ด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีจาก เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของ โรงเรียน รวมไปถึงหลักการในการสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
2. กำหนดขอบเขตของตัวแปร นิยามศัพท์ เฉพาะ ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ สถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียน เบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

จำนวน 80 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้การกำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน⁹ โดยการ ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยได้ทำด้วยวิธีการสุ่ม อย่างง่าย และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีผลการประเมิน ตนเองอยู่ระดับดีเลิศและยอดเยี่ยม และมี ประสบการณ์ปฏิบัติหน้าที่อย่างน้อย 5 ปี และ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหารความเสี่ยงด้านการ บริหารงานงบประมาณของโรงเรียน จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

3. กำหนดกรอบข้อคำถามให้สอดคล้องกับ งานวิจัยและร่างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ตามขอบเขตของนิยามศัพท์ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม จากนั้นดำเนินการปรับปรุงร่างแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัยตาม คำแนะนำให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของ แบบสอบถามโดยประเมินความสอดคล้องของนิยาม ศัพท์เฉพาะและข้อคำถามของตัวแปรแต่ละตัว รวมถึงการใช้ภาษาที่เหมาะสม และขอคำแนะนำ จากผู้เชี่ยวชาญ

5. นำผลการประเมินแบบสอบถามที่ได้มา คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence: IOC) โดยพิจารณาเลือกใช้ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีชี้วัดความ สอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

6. เมื่อได้ผลการประเมิน IOC แล้ว จึง ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตาม คำแนะนำให้มีความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นนำ แบบสอบถามที่ได้รับการประเมินค่า IOC และ ผ่านการปรับปรุงแล้วไปนำเสนอต่ออาจารย์ที่ ปรึกษาเพื่อขอรับความเห็นชอบ แล้วนำ แบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วจึง นำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามทั้งฉบับ เพื่อตรวจสอบหาความ

เชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบัค¹⁰

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด โดยที่ผู้วิจัยจะดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อขอเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยต่อไป

8. แบบสัมภาษณ์ การสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ วิจัยดำเนินการ ดังนี้

8.1 นำผลสรุปจากการวิเคราะห์แบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ทุกด้าน จำนวน 6 ด้าน ไปสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์การบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

8.2 เสนอแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัดและมีความเหมาะสมของภาษา

8.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

8.4 สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาโดยมีคุณสมบัติอยู่ในเกณฑ์ดังนี้ มีผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาอยู่ในระดับดีเลิศและยอดเยี่ยม มีประสบการณ์ปฏิบัติหน้าที่ทางการบริหารการศึกษาน้อย 5 ปี และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ท่าน

จริยธรรมการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน โดยหาความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. นำเสนอแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน โดยการนำผลสรุปจากการวิเคราะห์แบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และนำตัวแปรที่ศึกษาทุกด้านไปสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า 1. การบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ตามลำดับ

2. แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีดังนี้

2.1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ดังนี้ ผู้บริหารต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน จัดทำแผนพัฒนาการบริหารงานงบประมาณ ที่สอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีการ กำกับติดตาม เป็นระยะๆ มีการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้ชัดเจนว่า ตั้งแต่เริ่มต้น จนเสร็จสิ้น มีการวางระบบจัดเก็บข้อมูลและประมวลผลข้อมูลให้ครอบคลุมรอบด้าน ประเมินความสอดคล้อง มีการกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงาน ให้ผู้ปฏิบัติทราบ และสรุปความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนเป็นรายไตรมาส ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ทุกประการ โดยคำนึงถึงนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้เสมอ

2.2 ความเสี่ยงด้านการเงิน ดังนี้ ผู้บริหารต้องมีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน และจัดสรรงบประมาณอย่างทั่วถึง ให้ความสำคัญตามลำดับความจำเป็นเร่งด่วน อยู่บนฐานข้อมูลที่มีการสำรวจรอบด้านถึงสาเหตุความจำเป็นในปัจจุบัน จัดสรรตามความสำคัญของแผนงาน โดยให้ความสำคัญกับแผนงานวิชาการเป็นอันดับแรก ตามด้วยแผนงานบุคลากร บริหารงานทั่วไป และการเงินพัสดุตามลำดับแต่งตั้งเจ้าหน้าที่การเงินและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นระบบชัดเจน มีการส่งเข้ารับการอบรมข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายเป็นประจำทุกปี กำกับติดตาม การดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ทำให้การเบิกจ่ายเงินและรับเงินตามระเบียบการเงินการคลัง การเบิกจ่ายเงินตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่

กำหนดไว้ กำหนดตารางเวลาผู้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม ทำงานเป็นปัจจุบันและมีการตรวจสอบควบคุมจากงานอื่น รายงานต่อหน่วยเหนือเป็นประจำ ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด จัดทำทุกวัน โดยมีบัญชีคุมเงินทุกรายการ มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ กลั่นกรองกรณีการขอยืมเงิน มีการจัดทำคู่มือ การจัดทำหลักฐานการยืมเงินให้ผู้ปฏิบัติได้ศึกษา และมีตัวอย่างประกอบ การใช้จ่ายเงินยืมตามกำหนดระยะเวลา แต่งตั้งคณะกรรมการตามระเบียบ และดำเนินการตามคู่มือที่มีการเปลี่ยนแปลงล่าสุดอย่างเคร่งครัด กำกับ ติดตามการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบชัดเจน ดำเนินการตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง ผ่านขั้นตอนที่โปร่งใสเน้นประโยชน์สูงสุดของโรงเรียน กำกับติดตามการจัดทำทะเบียนคุมทะเบียนครุภัณฑ์ ใบเสร็จรับเงินเป็นระยะๆ โดยใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เป็นปัจจุบัน มีทะเบียนคุมทุกรายการ และลงรายการให้เป็นปัจจุบัน

2.3 ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ดังนี้ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศที่ชัดเจน และกำหนดปฏิทินการนิเทศอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง มีการเข้าร่วมการนิเทศ รายงานข้อมูล และร่วมสัมมนาเกี่ยวกับผลการนิเทศและนำไปกำหนดเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นผู้นำ ผู้ประสานงาน ผู้ดำเนินการ พร้อมทั้งติดตามตรวจสอบอย่างใกล้ชิด ใช้รูปแบบที่มีมาตรฐานสากล มีคณะกรรมการดำเนินงานระบบประกันที่ชัดเจน และดำเนินการทุกขั้นตอนเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด สำรวจความต้องการ และมอบหมายงานบุคลากรปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ด้านการจัดสรรงบประมาณตามหลักคุณธรรม ต้องจัดสรรและบริหารอย่างซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสตรวจสอบได้ ประเมินผลและรายงานการใช้เงิน ด้านระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาตามหลักการมีส่วนร่วม ให้มีการประชุมจัดทำแผนเพื่อระดมทรัพยากรกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการจัดทำเอกสารอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีบัญชีทะเบียนคุมเงินถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ตามหลักความคุ้มค่า มีบัญชีคุมพัสดุ และบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด บังคับความคิดเห็นที่อยู่รอบๆ ด้าน วางแผนบนการเปลี่ยนแปลงที่มีแผนรองรับกรณีเกิดเหตุการณ์เฉพาะหน้า และเน้นให้มีการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ รับฟังความคิดเห็นที่อยู่รอบๆ ด้าน วางแผนบนการเปลี่ยนแปลงที่มีแผนรองรับกรณีเกิดเหตุการณ์เฉพาะหน้า และเน้นให้มีการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ กำกับ ติดตามและควบคุมดูแลให้ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ทำหน้าที่บริหารจัดการกระบวนการเพื่อใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดคุ้มค่าได้ผลตามเป้าหมายเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย
ดังนี้ ผู้บริหารจัดการทำคู่มือการปฏิบัติงานของทุกกลุ่มงานเป็นรายบุคคล กำกับ ติดตามให้ทุกงานมีการจัดทำปฏิทินและคู่มือการปฏิบัติงานให้บุคลากรทุกคนศึกษากฎหมาย และปฏิบัติตามตามระเบียบจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างเคร่งครัดมีการเน้นย้ำแนวทางการป้องกันเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติผิดวินัยกฎหมาย มาตรการและข้อกำหนดเป็นประจำสม่ำเสมอ สร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร ทำหนังสือแจ้งเวียนให้ทุกคนศึกษา นำเข้าระเบียบวาระการประชุมประจำเดือนของโรงเรียน โดยนำมาชี้แจงในที่ประชุม ตามวาระที่ประชุมเดือนละ 1 ครั้ง

2.5 ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
ดังนี้ ผู้บริหารศึกษาคู่มือและระเบียบที่เกี่ยวข้องนำเข้าในระเบียบวาระการประชุมประจำเดือนของโรงเรียน และแจ้งให้ผู้ปฏิบัติทราบวิธีการที่ชัดเจนและระมัดระวังเรื่องความปลอดภัยของข้อมูล จัดทำแนวทางการเฝ้าระวังภัยจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อที่เหมาะสม โดยตรวจสอบจากการใช้งานคอมพิวเตอร์ หลังจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน เน้นย้ำเรื่องภัยจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อที่เหมาะสม ให้ความรู้และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้บุคลากรใช้ระบบซอฟต์แวร์

ระบบงานด้านงบประมาณที่มีลิขสิทธิ์ใช้งานอย่างถูกต้อง ก่อนนำมาใช้งาน สรรหาผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องทักษะการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการบริหารงานงบประมาณ นำมาลดภาระการปฏิบัติงานทุกกลุ่มงาน และจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม จัดอบรมเชิงปฏิบัติให้ผู้ปฏิบัติได้เรียนรู้จริง อบรมทั้งทางออนไลน์ และที่หน่วยงานจัดอบรม ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสังกัดได้รับการพัฒนาตนเองที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีโดยตรงและได้นำความรู้ที่ได้มาแนะนำและถ่ายทอดกับครูและบุคลากรในสังกัดได้ใช้งานไปในทิศทางเดียวกันและการใช้สื่อ เทคโนโลยีเข้ามาช่วย มีอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่พร้อมและทันสมัย ระบบการให้บริหารทางเครือข่ายมีความเสถียรและรวดเร็ว ส่งครูเข้ารับการพัฒนาโปรแกรมใหม่ๆ และนำมาใช้ในกลุ่มงานต่าง ๆ

2.6 ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร
ดังนี้ ผู้บริหารควบคุม ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีคุณภาพและบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร มอบหมายให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดทำสารสนเทศประกอบการกำกับควบคุม และเร่งรัดการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง สร้างความเชื่อมั่น และรักษาสัญญา ข้อมูลเอกสารความลับของผู้มารับบริการ และติดต่อประสานงาน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ดูแลติดตามอย่างต่อเนื่อง มีสายตรงผู้บริหารที่สามารถสื่อสารได้ทันที แต่งตั้งเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบชัดเจน มีการส่งเข้ารับการอบรมข้อมูล กำกับติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ทำให้การเบิกจ่ายเงินและรับเงิน การจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ โดยสามารถตรวจสอบข้อมูลได้บนเว็บไซต์โรงเรียน ปรับปรุงคุณภาพการบริหารงานงบประมาณให้มีความต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ประเมินผลจากแบบสรุปและแบบรายงานโครงการ กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อนำไปใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยคำนึงถึง

หลักการใช้งบประมาณให้ประหยัดที่สุด ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้วย สร้างความประทับใจแก่ผู้รับบริการและผู้มาติดต่อประสานงานด้านการเงิน ลดขั้นตอนให้มีความกระชับ รวดเร็ว ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการให้บริการ มอบนโยบายให้ผู้ปฏิบัติมีแนวทางการบริการด้วยมิตรไมตรี และกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรแก่การนำมาอภิปราย และนำเสนอ ดังต่อไปนี้

1. ระดับการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ Teaching Expertise¹¹ ได้ศึกษาความเสี่ยงและการประเมินความเสี่ยงของโรงเรียน พบว่า มีความเสี่ยง 4 ประเภท คือ 1) ความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ ครอบคลุมประเด็นนโยบายและเป้าหมายระยะยาวภายในโรงเรียน 2) ความเสี่ยงทางการเงิน ครอบคลุมการลงทุน ราคา และต้นทุน เกิดขึ้นพร้อมกับความสามารถที่จะส่งผลเสียต่อการเงินของโรงเรียน 3) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ครอบคลุมถึงความน่าเชื่อถือและประเด็นการสอนที่เกิดขึ้นจริง 4) ความเสี่ยงในการปฏิบัติตามข้อกำหนด ครอบคลุมถึงคุณภาพของการบริการที่จัดให้ เป็นไปตามมาตรฐานระดับชาติและวิชาชีพ และภาระผูกพันทางกฎหมาย เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนที่ได้รับการดูแลจากหน่วยงานท้องถิ่น ชื่อเสียง อาจได้รับ

ผลกระทบอย่างรุนแรงหากล้มเหลวในการจัดการด้านความเสี่ยงข้างต้นหรือความล้มเหลวด้านสุขภาพและความปลอดภัย และสอดคล้องกับการศึกษาของ Curacubby Team¹² ได้ศึกษา แนวทางการจัดการความเสี่ยง แนวทางที่มีการควบคุม การประเมินและลดความเสี่ยงในโรงเรียน การจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการในการตัดสินใจและดำเนินการกับการตัดสินใจที่จะลดผลกระทบด้านลบของความเสี่ยงที่มีต่อองค์กร ในโรงเรียน หรือความเสียหายต่อชื่อเสียงของโรงเรียน การป้องกันอันตรายใดๆ ที่เกิดกับนักเรียน มุ่งเน้นแรงจูงใจในการปฏิบัติตามการบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

2. แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2) ความเสี่ยงด้านการเงิน 3) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย 5) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร สามารถอภิปรายได้ดังนี้

.1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาการบริหารงานงบประมาณที่สอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีการกำกับ ติดตาม เป็นระยะๆ มีการวิเคราะห์ วัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้ชัดเจนว่า ตั้งแต่เริ่มต้น จนเสร็จสิ้น มีการวางระบบจัดเก็บข้อมูลและประมวลผลข้อมูลให้ครอบคลุมรอบด้าน ประเมินความสอดคล้อง มีการกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงานให้ผู้ปฏิบัติทราบ และสรุปความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนเป็นรายไตรมาส ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ทุกประการ โดยคำนึงถึงนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Teaching Expertise¹¹ การศึกษาของ

Curacubby Team¹² และการศึกษาของ Behcet Özncar¹³

2.2 ความเสี่ยงด้านการเงิน จากการศึกษาผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารต้องมีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน และจัดสรรงบประมาณอย่างทั่วถึง ให้ความสำคัญตามลำดับความจำเป็นเร่งด่วน อยู่บนฐานข้อมูลที่มีการสำรวจรอบด้านถึงสาเหตุความจำเป็นในปัจจุบัน จัดสรรตามความสำคัญของแผนงาน โดยให้ความสำคัญกับแผนงานวิชาการเป็นอันดับแรก ตามด้วยแผนงานบุคลากร บริหารงานทั่วไป และการเงินพัสดุ ตามลำดับแต่งตั้งเจ้าหน้าที่การเงินและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นระบบชัดเจน มีการส่งเข้ารับการอบรมข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายเป็นประจำทุกปี กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ทำให้การเบิกจ่ายเงินและรับเงินตามระเบียบการเงินการคลัง การเบิกจ่ายเงินตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ กำหนดตารางเวลาผู้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม ทำงานเป็นปัจจุบันและมีการตรวจสอบควบคุมจากงานอื่น รายงานต่อหน่วยเหนือเป็นประจำ ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด จัดทำทุกวัน โดยมีบัญชีคุมเงินทุกรายการ มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ กลั่นกรองกรณีการขอยืมเงิน มีการจัดทำคู่มือ การจัดทำหลักฐานการยืมเงินให้ผู้ปฏิบัติได้ศึกษา และมีตัวอย่างประกอบ การใช้จ่ายเงินยืมตามกำหนดระยะเวลา แต่งตั้งคณะกรรมการตามระเบียบ และดำเนินการตามคู่มือที่มีการเปลี่ยนแปลงล่าสุดอย่างเคร่งครัด กำกับ ติดตามการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบชัดเจน ดำเนินการตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง ผ่านขั้นตอนที่โปร่งใสเน้นประโยชน์สูงสุดของโรงเรียน กำกับติดตามการจัดทำทะเบียนคุมทะเบียนครุภัณฑ์ ใบเสร็จรับเงินเป็นระยะๆ โดยใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เป็นปัจจุบัน มีทะเบียนคุมทุกรายการ และลงรายการให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Teaching Expertise¹¹ การศึกษาของ จิรนนท์ ทองอ่วม¹⁴

2.3 ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการ

นิเทศที่ชัดเจน และกำหนดปฏิทินการนิเทศอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง มีการเข้าร่วมการนิเทศรายงานข้อมูล และร่วมสัมมนาเกี่ยวกับผลการนิเทศ และนำไปกำหนดเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นผู้นำ ผู้ประสานงาน ผู้ดำเนินการ พร้อมทั้งติดตามตรวจสอบอย่างใกล้ชิด ใช้รูปแบบที่มีมาตรฐานสากล มีคณะกรรมการดำเนินงานระบบประกันที่ชัดเจน และดำเนินการทุกขั้นตอนเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด สำนวจความ ต้องการและมอบหมายงานบุคลากรปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ด้านการจัดสรรงบประมาณตามหลักคุณธรรม ต้องจัดสรรและบริหารอย่างซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสตรวจสอบได้ ประเมินผลและรายงานการใช้จ่ายเงิน ด้านระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาตามหลักการมีส่วนร่วม ให้มีการประชุมจัดทำแผนเพื่อระดมทรัพยากรกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการจัดทำเอกสารอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีบัญชีทะเบียนคุมเงินถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ตามหลักความคุ้มค่า มีบัญชีคุมพัสดุ และบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด รับฟังความคิดเห็นที่อยู่รอบๆ ด้านวางแผนบนการเปลี่ยนแปลงที่มีแผนรองรับกรณีเกิดเหตุการณ์เฉพาะหน้า และเน้นให้มีการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ รับฟังความคิดเห็นที่อยู่รอบๆ ด้านวางแผนบนการเปลี่ยนแปลงที่มีแผนรองรับกรณีเกิดเหตุการณ์เฉพาะหน้า และเน้นให้มีการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ กำกับ ติดตามและควบคุมดูแลให้ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ทำหน้าที่บริหารจัดการกระบวนการเพื่อใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพประหยัดคุ้มค่าได้ผลตามเป้าหมายเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Teaching Expertise¹¹

2.4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของทุกกลุ่มงานเป็นรายบุคคล กำกับ ติดตามให้ทุกงานมีการจัดทำปฏิทินและคู่มือการปฏิบัติงานให้บุคลากรทุกคนศึกษากฎหมาย และ

ปฏิบัติตามระเบียบจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างเคร่งครัดมีการเน้นย้ำแนวทางการป้องกันเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติผิดวินัย กฎหมาย มาตรการและข้อกำหนดเป็นประจําสม่ำเสมอสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร ทำหนังสือแจ้งเวียนให้ทุกคนศึกษา นำเข้าระเบียบวาระการประชุมประจำเดือนของโรงเรียน โดยนำมาชี้แจงในที่ประชุม ตามวาระที่ประชุมเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Teaching Expertise¹¹

2.5 ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารศึกษาคู่มือและระเบียบที่เกี่ยวข้อง นำเข้าในระเบียบวาระการประชุมประจำเดือนของโรงเรียน และแจ้งให้ผู้ปฏิบัติทราบวิธีการที่ชัดเจน และระมัดระวังเรื่องความปลอดภัยของข้อมูล จัดทำแนวทางการเฝ้าระวังภัยจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อที่เหมาะสม โดยตรวจสอบจากการใช้งานคอมพิวเตอร์ หลังจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน เน้นย้ำเรื่องภัยจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อที่เหมาะสม ให้ความรู้ และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้บุคลากรใช้ระบบซอฟต์แวร์ระบบงานด้านงบประมาณที่มีลิขสิทธิ์ ใช้งานอย่างถูกต้อง ก่อนนำมาใช้งาน สรรหาผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องทักษะการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการบริหารงานงบประมาณ นำมาลดภาระการปฏิบัติงานทุกกลุ่มงาน และจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม จัดอบรมเชิงปฏิบัติให้ผู้ปฏิบัติได้เรียนรู้จริง อบรมทั้งทางออนไลน์ และที่หน่วยงานจัดอบรม ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสังกัดได้รับการพัฒนาตนเองที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีโดยตรงและได้นำความรู้ที่ได้มาแนะนำและถ่ายทอดกับครูและบุคลากรในสังกัดได้ใช้งานไปในทิศทางเดียวกันและ การใช้สื่อ เทคโนโลยีเข้ามาช่วย มีอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่พร้อมและทันสมัย ระบบการให้บริการทางเครือข่ายมีความเสถียรและรวดเร็ว ส่งครูเข้ารับการพัฒนาโปรแกรมใหม่ๆ และนำมาใช้ในกลุ่มงาน

ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ruzic-Dimitrijevic & Dakic¹⁵

2.6 ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควบคุม ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีคุณภาพและบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร มอบหมายให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดทำสารสนเทศ ประกอบการกำกับ ควบคุม และเร่งรัดการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง สร้างความเชื่อมั่น และรักษาสัญญา ข้อมูลเอกสาร ความลับของผู้มารับบริการและติดต่อประสานงาน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการ กำกับ ดูแลติดตามอย่างต่อเนื่อง มีสายตรงผู้บริหารที่สามารถสื่อสารได้ทันที แต่งตั้งเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ชัดเจน มีการส่งเข้ารับการอบรมข้อมูล กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ทำให้การเบิกจ่ายเงินและรับเงิน การจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ โดยสามารถตรวจสอบข้อมูลได้บนเว็บไซต์โรงเรียน ปรับปรุงคุณภาพการบริหารงานงบประมาณให้มีความต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ประเมินผลจากแบบสรุป และแบบรายงานโครงการ กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อนำไปใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมให้ดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยคำนึงถึง หลักการใช้งบประมาณให้ประหยัดที่สุด ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถด้วย สร้างความประทับใจแก่ผู้รับบริการและผู้มาติดต่อประสานงานด้านธุรการ การเงิน ลดขั้นตอนให้มีความกระชับ รวดเร็ว ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการให้บริการ มอบนโยบายให้ผู้ปฏิบัติมีแนวทางการบริการด้วยมิตรไมตรี และ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Teaching Expertise¹¹

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ควรนำการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่ควรพัฒนาทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2) ความเสี่ยงด้านการเงิน 3) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย 5) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารต่อไป ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาการบริหารงานงบประมาณสอดคล้องกับนโยบายวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ควรสนับสนุนการนำระบบป้องกันความลับของข้อมูลมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้มีความปลอดภัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัย การบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน ในกลุ่มเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ และเพื่อพัฒนาแนว

ทางการบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้งหมด

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้ ความกรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้ข้อมูลจาก การสัมภาษณ์และเสนอแนะทางการตลอดจนคำแนะนำต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ผลการวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูสายงานการสอนโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ทุกคนที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณบุคคลท่านอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือผู้วิจัยในทุกด้าน

เอกสารอ้างอิง

1. ประกาศ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) [อินเทอร์เน็ต]. (2561). ราชกิจจานุเบกษา หน้า 1-71 (13 ตุลาคม 2561) [เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
2. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ [อินเทอร์เน็ต]. (2566). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) [เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=13651&filename=develop_issue.
3. สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง [อินเทอร์เน็ต]. (2562). คู่มือการควบคุมภายใน 2562 [เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://psdgmof.go.th/th/view/attachment/>

- file/3134393533/ คู่มือการควบคุมภายในตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ%20พ.ศ.%202561.pdf.
4. Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission [COSO].(2013). Internal Control–Integrated framework. AICPA.
 5. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ [อินเทอร์เน็ต]. (2563). คู่มือการควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยง ปี 2563 [เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.nhso.go.th/storage/files/841/ITA/20210427/ManualICRM2563.pdf>.
 6. กระทรวงศึกษาธิการ [อินเทอร์เน็ต]. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 [เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542/>
 7. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. [อินเทอร์เน็ต]. (2549). คู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี [เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.opdc.go.th>.
 8. พรพรรณ งามโรจน์.(2560). แนวทางการจัดการความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2560.
 9. Krejcie R.V. & Morgan D.W.(1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30:607-610.
 10. Cronbach L. J.(1963). Educational Psychology. New York: Harcourt Brace and World, Inc.
 11. Teaching Expertise. Conducting school risk assessment, risk management and managing resources [Internet]. (2023). [Cited 2024 January 1]. Available from: <https://www.teachingexpertise.com/articles/conducting-school-risk-assessment-risk-management-and-managing-resources/>
 12. Curacubby Team. Risk Management in Schools: Essential Know-How for Safety [Internet]. (2023). [Cited 2024 January 1]. Available from: <https://www.curacubby.com/resources/risk-management-in-schools>.
 13. Behcet Öznacar. Risk Management Strategies in School Development and the Effect of Policies on Tolerance Education [Internet]. (2020). [Cited 2024 January 1]. Available from: <https://www.intechopen.com/chapters/57090>.
 14. จีรนนท์ ทองอ่วม.(2560). การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต]. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
 15. Ruzic-Dimitrijevic L. & Dakic J.(2014). The risk management in higher education institutions. Journal of Applied Knowledge Management 2(1): 137-152.